Login Vinterbro AS

Utvidelse av Vinterbro næringspark

Konsekvensutredning av revidert plan

Fagtema naturmiljø, friluftsliv og naturressurser

Oppdragsnr.: 5160327 **Dokumentnr.:** 1 **Versjon:**

Norconsult

Oppdragsgiver:	Login Vinterbro AS
Oppdragsgivers kontaktperson:	Terje Rønning
Rådgiver:	Norconsult AS, Vestfjordgaten 4, NO-1338 Sandvika
Oppdragsleder:	Eirik Wiggen
Fagansvarlig:	Torgeir Isdahl
Andre nøkkelpersoner:	Elin Riise

Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent
J01	04.03.2016	Førsteutkast til kunde	TI	EW	

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

Sammendrag

Norconsult AS gjennomførte i 2014 en konsekvensutredning av planlagt utvidelse av Vinterbro næringspark på oppdrag for Login Vinterbro AS. I utredningen ble det gjort rede for konsekvenser for nærmiljø og friluftsliv, naturmiljø og landbruk og naturressurser. Konsekvensene for landbruk og naturmiljø ble beskrevet som moderate, mens det særlig for nærmiljø og friluftsliv ble pekt på mer alvorlige konsekvenser da utbyggingen vil gjennomføres i et viktig friluftsområde med nærhet til skoler, barnehage og befolkningssentra.

Da planforslaget ble lagt frem til førstegangshøring ble hensynet til nærmiljø og friluftsliv gjenstand for en rekke innspill fra brukere av området, naboer og aksjonsgrupper som mente utbyggingen ville ha uakseptable store konsekvenser for nærmiljøet. Ved politisk behandling av kommuneplanens arealdel ble det vedtatt at det skulle utarbeides et revidert planforslag for reguleringen av Vinterbro næringspark, som i større grad tok hensyn til friluftslivsverdiene i området.

Utbygger har nå utarbeidet et nytt planforslag. Hovedgrepet har vært å innsnevre utbyggingsarealet, sikre all resterende skog i planområdet for fremtidig hogst ved å erverve området og regulere det til friområde, innarbeide en gjennomgående gang- og sykkelvei og konkretisere planer for ivaretagelse av stisystemet i området. Norconsult har gjennomført en tilleggsutredning hvor effektene av planjusteringene vurderes for de opprinnelige utredningstemaene.

For naturmiljø medfører det endrete planforslaget at en vesentlig større del av den verdifulle skogen i området blir bevart. Da området gjennom regulering til friområde også sikres mot hogst, vil den nye planen redusere de negative konsekvensene for naturmiljøet.

For friluftsliv vil revidert planløsning medføre at avstanden mellom bygg og Kirkerudhøgda øker med ca. 20 meter i nord, hvor vegetasjonsbremmen mellom bygg og friluftsområde var minst. Slik planen nå foreligger, vil det minimum være en vegetasjonsbrem på 50-100 meter her. At bygget blir en del høyere vurderes å ha mindre betydning for nærområdet, da relativt tett skog i området likevel hindrer det meste av innsyn. Fra influenssonen vil økt gesimshøyde derimot kunne få negative konsekvenser i form av økte fjernvirkningseffekter. Den kraftige innsnevringen av utbyggingsarealet i sør vil medføre at bygget fra denne siden kommer langt unna Kirkerudhøgda. Justeringen gjør også at den viktigste inngangsporten til området fra øst, stien inn fra Bråten, kan bestå. Utbygger har planlagt en erstatningssti for de to stiene mot øst, som også med revidert planforslag vil gå tapt. Denne stien er foreslått ført frem til et utkikkspunkt oppe på Furukollen. Det viktigste grepet i den reviderte planen er trolig likevel at den gjennomgående turveien mellom Vinterbro og Nordby opprettholdes og reguleres inn i planen. I sum vurderes justeringene å ha en positiv effekt for nærmiljø og friluftsliv.

For landbruks og naturressursers del vil ikke planjusteringen medføre noen vesentlig endring. De arealene med produktiv skog som blir spart av det innsnevrede utbyggingsarealet blir nå regulert til friområde med forbud mot hogst. Jordbruksarealer og andre mineralressurser blir ikke berørt.

Innhold

1 Innledning 5

2 Metode og datagrunnlag 6

2.1 Metode 6

2.2 Datagrunnlag 6

3 Statusbeskrivelse og verdivurdering 7

3.1 Naturmiljø 7

3.1.1 Eksisterende data 7

3.1.2 Supplerende feltkartlegging 8

3.1.3 Verdivurdering 10

3.2 Friluftsliv 12

3.2.1 Statusbeskrivelse 12

3.2.2 Verdivurdering 14

3.3 Landbruk og naturressurser 14

4 Konsekvensutredning av høringsforslaget 16

4.1 Naturmiljø 16

4.2 Friluftsliv 16

4.3 Landbruk og naturressurser 17

5 Konsekvensutredning revidert planforslag 18

5.1 Revidert planforslag 18

5.2 Endring i konsekvenser for naturmiljø 19

5.3 Endring i konsekvenser for friluftsliv 20

5.4 Endring i konsekvenser for landbruk og naturressurser 24

6 Kilder 25

6.1 Internett 25

6.2 Litteratur 25

6.3 Personlige meddelelser 25

1 Innledning

Norconsult AS gjennomførte i 2014 en konsekvensutredning av planlagt utvidelse av Vinterbro næringspark på oppdrag for Login Vinterbro AS. I utredningen ble det gjort rede for konsekvenser for nærmiljø og friluftsliv, naturmiljø og landbruk og naturressurser. Konsekvensene for landbruk og naturressurser ble beskrevet som moderate, mens det særlig for nærmiljø og friluftsliv ble pekt på mer alvorlige konsekvenser da utbyggingen vil gjennomføres i et viktig friluftsområde med nærhet til skoler, barnehage og befolkningssentra.

Det ble underveis i den første planprosessen gjort flere endringer som skulle redusere konfliktene med friluftsliv. Planområdet ble opprettholdt, men det ble markert en klar byggegrense som skulle sikre at området ikke ble direkte berørt. Denne grensen ble senere flyttet ytterligere for å sikre en størst mulig vegetasjonsskjerm mellom bygg og friluftsområdet. Det ble også tatt inn bestemmelser om at vegetasjonen i denne buffersonen skulle bestå for å redusere den visuelle påvirkningen.

Da planforslaget ble lagt frem til førstegangshøring ble likevel hensynet til nærmiljø og friluftsliv gjenstand for en rekke innspill fra brukere av området, naboer og aksjonsgrupper som mente utbyggingen ville ha uakseptable store konsekvenser for friluftslivet. Særlig ble det pekt på at utbyggingen vil avskjære en mye brukt turvei mellom vanntårnet ved Nordby og den nye sykkelveien som går fra ned Myråsdalen mot Sjøskogen og Vinterbrosenteret.

Parallelt med denne reguleringsprosessen var kommuneplanens arealdel oppe til behandling, og på bakgrunn av innspill fra de samme naboer og aksjonsgrupper, ble det en politisk prosess omkring formålsgrensene for Vinterbro næringspark. Aksjonsgrupper ønsket næringsområdet redusert, og forslag til dette ble behandlet. Ved endelig behandling av kommuneplanens arealdel i kommunestyret ble det fattet vedtak om at endelig avgrensning av næringsområdet i kommuneplanen skulle avklares gjennom den pågående reguleringsprosessen.

Ap og SV fremmet begge forslag til uttalelser i saken, og det ble vedtatt at disse skulle følge reguleringssaken. APs uttalelse gjaldt ønske om justeringer i planen i tråd med innspill fra aksjonsgruppen mht. næringsområdets størrelse og grenser, og at det skulle etableres forbindelser vest for lagerbygningen (stier, tilrettelegging for sykkel, mm.). SVs uttalelse gjaldt krav om aktiv dialog med involverte parter, og i større grad ta hensyn til deres innspill.

På bakgrunn av dette ble det utarbeidet et revidert planforslag som skulle komme disse anmodningene i møte og flere justeringer ble gjort for å redusere konfliktene med friluftsliv. Hovedgrepet var å innsnevre utbyggingsarealet, innarbeide en gjennomgående gang- og sykkelvei og konkretisere planer for ivaretagelse av stisystemet i området.

Norconsult har nå gjennomført en tilleggsutredning hvor effektene av planjusteringene vurderes for de opprinnelige utredningstemaene. Rapporten inneholder en oppdatert gjennomgang av status og verdivurdering basert på forrige utredning, en kort gjennomgang av konsekvensvurderingene for opprinnelig planforslag og en mer grundig vurdering av hvilken effekt revideringen av planforslaget har hatt for de ulike fagtemaene.

2 Metode og datagrunnlag

2.1 Metode

Denne konsekvensutredningen er gjennomført i tråd med metoden beskrevet i Statens vegvesens håndbok V712. Et sentralt trekk ved metoden som brukes i håndbok V712 er inndelingen i fire faser:

- Registrering og innsamling av data fra eksisterende kilder og feltarbeid
- Verdivurdering av lokaliteter og funksjonsområder
- Omfangsvurdering hvor effektene av tiltaket beskrives og vurderes
- Konsekvensvurdering som er en sammenstilling av verdi og omfang

Dagens verdi av et område blir fastlagt langs en tredelt skala som spenner fra liten verdi til stor verdi. Omfangsvurderingene består i å vurdere type og omfang av mulige virkninger dersom tiltaket gjennomføres. Omfanget blir vurdert ut fra en 7-delt skala fra stort positivt omfang til stort negativt omfang. Selve konsekvensvurderingene består i å sammenstille verdien av området med omfanget av tiltaket, noe som gir et resultat langs en ni-delt skala fra meget stor positiv konsekvens til meget stor negativ konsekvens.

Metoden i Vegvesenets håndbok v 712 er supplert med fagspesifikke kriterier for verdisetting. For naturmiljø er DN-håndbok 13, Kartlegging av naturtyper - verdisetting av biologisk mangfold benyttet, oppdatert norsk rødliste for arter og naturtyper og Fremstads «vegetasjonstyper i Norge». Når det gjelder friluftsliv er kriteriene i Miljødirektoratets veileder M98, kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder lagt til grunn.

2.2 Datagrunnlag

Naturmiljø: Datagrunnlaget for naturmiljøutredningen baserer seg på to tidligere naturtypekartlegginger i området i regi av NIJOS og Siste sjanse samt skogbrukets egen MIS-kartlegging. Data er innhentet fra Artsdatabanken hvor det lå opplysninger fra Per Grandalens registreringer av fugl i området samt enkelte andre opplysninger. Data er videre hentet inn fra Miljødirektoratets naturbase og Norges geologiske undersøkelses kartlegginger av berggrunn og løsmasser. Det er videre hentet inn data fra en tidligere litteraturstudie om hjortetrekk i Follo og hentet inn data fra ScandLyncs merkeforsøk på Gaupe som har foregått i området i flere år. Området er befart i to omganger: En tidlig befaring i midten av mai og en runde i midten av juli. Under disse befaringene ble det avgrenset en nytt viktig naturområde med særlig betydning for vilt.

Friluftsliv: Eksisterende data er innhentet fra skoler og barnehager i området, lokale informanter samt høringsuttalelser til planforslaget. Området er befart en rekke ganger under planarbeidet av fagutreder Torgeir Isdahl fra Norconsult i 2015. Det er i tillegg gjennomført en supplerende med befaring med utbygger i området i 2016 for å vurdere nytt utbyggingsalternativ og omlegging av stier.

Landbruk og naturressurser: Arealberegninger er gjennomført med bakgrunn i digitale markslagskart og bonitetskart fra Norge i landskap. Beregningene er gjennomført Gis-programvaren ArcGis. Data er supplert med egne befaringer i området og samtaler med entreprenør på steinbruddet.

3 Statusbeskrivelse og verdivurdering

3.1 Naturmiljø

3.1.1 Eksisterende data

Vegetasjon: Tiltaksområdet er tidligere omfattet av to kommunevise naturtypekartlegginger. Først ved NIJOS i 1999 (Bratli 2000) og senere ved Siste sjanse i 2004. Det er i tillegg gjennomført MIS-kartlegginger i området. I alle disse undersøkelsene ble et område rett øst for Kirkerudåsen trukket frem som interessant. Området ble først lagt ut som MIS-figur og ved senere kartlegging vurdert til å være en prioritert naturtype "Gammel barskog" verdi Lokalt viktig (C) etter DN-håndbok 13. Lokaliteten blir her beskrevet som følger:

Lite markert høydedrag med forholdsvis gammel granskog på flatt terreng. Bunnsjiktet er godt utviklet med blant annet mye levermoser, sigdmoser og bjørnemoser. Skogtilstanden varierer, men er overveiende i en fase med begynnende glennedynamikk. Det er periodevis store mengder læger av gran, sjeldnere også boreale løvtrær. Granskogen brytes opp av grunnlendte furukoller sentralt i biotopen. Vegetasjonen i feltsjiktet tyder på relativt magre forhold.

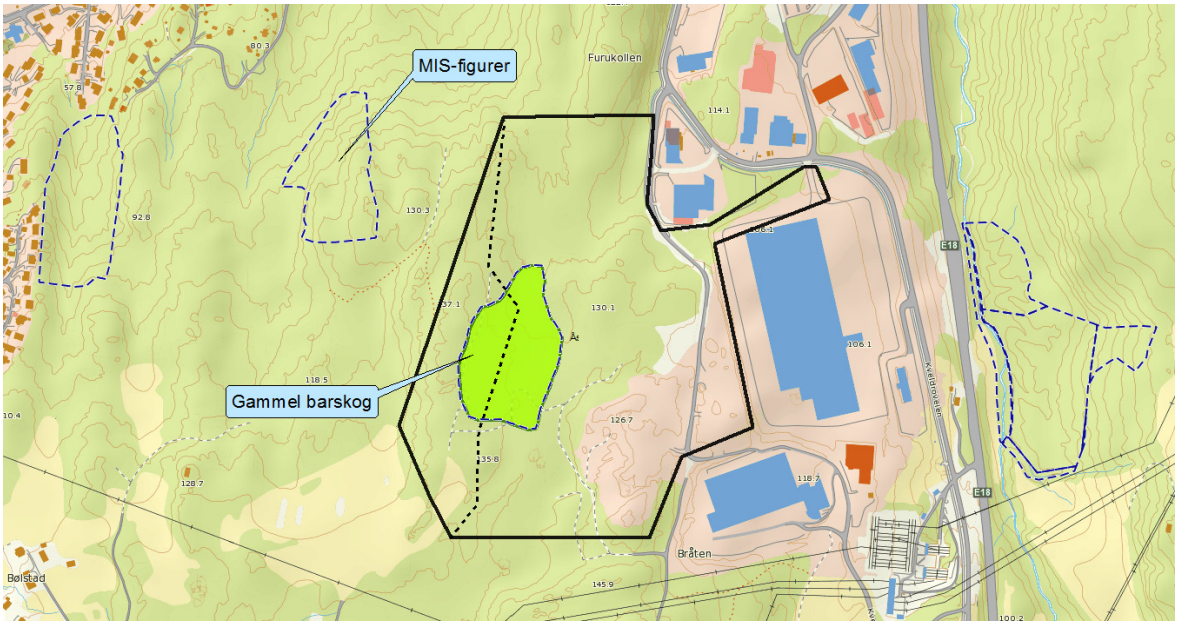

Figur 1. I tiltaksområdet ligger et område som er vurdert til å være en lokalt viktig naturtype i form av gammel barskog. Området er tidligere også trukket frem i forbindelse med MIS-kartlegging. Øvrige MIS-figurer vil ikke bli berørt. I kartet vises plangrensene fra opprinnelig planforslag.

Fugleliv: I artsdatabanken foreligger det en rekke registreringer av fugl fra området Kirkerudåsen som er gjort av den lokale ornitologen Per Grandalen. Observasjonspunktet er lagt så vidt utenfor planavgrensningen til det nye lagerbygget, men registreringene gjelder nok for hele Kirkerudåsen og sonen rundt. Totale er det registrert 48 arter i området i perioden fra 2009 til 2014. Av rødlistede arter er sanglerke (VU), dverglo (NT) og fiskemåke (NT) observert regelmessig. Området er ikke tidligere

trukket frem i kommunenes viltkartlegging som spesielt viktig og Fylkesmannens miljøvernavdeling har ei heller kjennskap til hekkelokaliteter for rovfugl i området.

Pattedyr: Tiltaksområdet på Kirkerudåsen ligger sentralt i trekkorridorene som går mellom østlige og vestlige deler av Follo. Fra gammelt av er det beskrevet et sesongtrekk mellom kystområdene i vest og skogene i innlandet i øst. Den rådende oppfatningen var at dette var en tilpasning til klima og beiteforhold. På sommerstid er de rike frodige beitene ute ved kysten tiltrekkende for hjorteviltet, mens de snøfattige innlandsområdene klart var å foretrekke om vinteren.

I senere år har det i tillegg blitt lagt vekt på at opprettholdelsen av trekkmuligheten mellom kyst og innland er viktige for å balansere hjorteviltbestandene i Folla. I de frodige kystområdene har det vært en svært stor produksjon av dyr og i år med lav ungdyrdødelighet har bestandene på vinteren blitt kritisk høye med sult og sykdom som resultat. I øst er derimot bestandene vesentlig lavere med god plass for innvandrende dyr fra vest. Sett i lys av dette har fungerende trekkorridorer fra vest til øst to klare funksjoner: For det første sørger trekket for at overskuddet av dyr på vestsiden koloniserer områdene i øst og sørger for at bestandene i dette området opprettholdes. For det andre sørger trekkmuligheten til at bestandene i vest ikke vokser over bærekraftig nivå. I senere år er det sannsynlig at reetableringen av gaupe i området har avhjulpet denne situasjonen noe, men opprettholdelse av fungerende trekkorridorer mellom landskapsområder er like fullt helt avgjørende for opprettholdelsen av sunne viltbestander i Follo.

Både vegvesenet og jernbaneverket har i senere år investert betydelige midler for å kunne opprettholde hjortevilttrekkene i Follo. I forbindelse med anleggelsen av Follobanen er et vilttrekk beskrevet å krysse landbruksområdene mellom Nordby og Ski og videre inn i skogene ved Finstad. Herfra går det viktigste trekket videre over E18 i området mellom Vinterbro og Nordby og over Vinterbrotunnelen, innover i skogene ved Togrenda og over gamle Mosseveien og utover Nesoddlandet.

I tillegg til hjortevilt og trivielle dyr som rev, grevling og småpattedyr, er områdene over Vinterbrotunnelen sentrale leve- og trekkområder for gaupe (VU). Forskningsprogrammet ScandLynx har i en årrekke fulgt radio- og GPS merkede gauper i Folla og områdene over tunnelen er svært flittig besøkt. Som en ser av Figur 2 3 passerer begge dyrene området som vil bli bygget igjen av det nye lagerbygget.

Figur 2. Resultater fra GPS-merking av gaupe i regi av ScandLynx. Røde streker er hunngaupa Chilli, mens gule streker er hanngaupa Vidar. Gjengitt med tillatelse fra ScandLynx/NINA.

3.1.2 Supplerende feltkartlegging

Det ble sommeren 2014 gjennomført supplerende kartlegginger i tiltaksområdet med særlig fokus på vegetasjon og naturtyper. Den allerede beskrevne lokaliteten ble vurdert på nytt i felt og i tillegg ble det funnet et annet område som ble vurdert til å være viktig for naturmiljøet.

Oppe på selve Kirkerudhøgda vokser det furuskog med noe bjørk på bar eller grunnlendt mark. Både busk og marksjiktet var svært lite utviklet. Vegetasjonstypen kan føres til Fremstads vanlig knausskog (A6a). Disse områdene vurderes til å være lite verdifulle for vegetasjon.

Figur 3. Grunnlendt lys-åpen knausskog med grov furu preger toppen av Kirkerudhøgda.

I områdene rundt kollen vokser det lyngdominert blåbærgranskog med varierende alder. Stedvis er skogen ung, tett og plantet, men i områdene øst for Kirkerudhøgda vokser det som tidligere beskrevet i naturbase og MIS-kartleggingene en eldre granskog med grove dimensjoner, begynnende glennedannelse og forekomst av en del liggende død ved. I den vestre delen av lokaliteten var undervegetasjonen dominert av bærlyng med innslag av torv- og bjørnemoser i fuktigere områder. I tørre partier økende innslag av furu, mens det spredt finnes noe rogn og ask (NT). Typiske karplanter er linnea, småmarimjelle, maigull og gjøkesyre. På trærne en god del epifyttisk lav, men utelukkende trivielle arter i kvistlavsamfunnet. Av vedboende sopp finnes det svært mye rødrandkjuke.

I den østre delen av lokaliteten er skogen vesentlig fuktigere og går via storbregneskog (C1a) til fattig sumpskog. I de fuktigste områdene er storbregnene totalt dominerende, mens på litt tørrere partier vokser er floraen artsrik med arter som skogstorknebb, bringebær, svever, gjøksyre, skogsnelle, skogstjerne, skogstjerneblom, hvitveis, vendelrot, skogsalat og skogsivaks. Den økende rikheten ser en også godt i mosefloraen hvor fagermosene kommer inn for fullt sammen med storkransmose. På nær sagt alle litt grovere grantrær finnes gammelgranlav som er en indikator på litt verdifulle fuktige gamle skoglokaliteter. I tillegg til gran finnes her også svartor og rikelig med hassel. Det er funnet dronningsstarr (NT) flere ganger nede ved Kirkerudtjern. Det ble lett etter denne arten, men den ble ikke funnet.

Figur 4. I østre deler av gammelskoglokaliteten går skogen fra blåbærskog via storbregneskog til ren sumpskog. På gamle graner finnes det rikelig av indikatorarten gammelgranlav (sees som en rosahvit skorpe).

En ny vegetasjonstype finnes i kantsonene mellom skogen og kulturmarka. I denne smale sonen vokser det grov ospeskog med enkelte grove eiker. Den rike soltilgangen gir gode forhold for lav, og på de gamle ospene finnes arter som bleiktafs, allèlav, ulike rosettlaver, messinglav og kantlaver. Karplantefloraen er også artsrik med arter som hvitveis, skogstjerneblom, bringebær, teiebær, tveskjeggveronika, maigull, skogfiol, døvnesle, hengeaks, hundegras, korsknapp, skogsnelle, engsoleie og lintorskemunn. Det er ikke mange meterne man skal inn i skogen før bærlyngen igjen er totalt dominerende og vegetasjonen artsfattig.

Figur 5. I kantsonen mellom skog og kulturmark vokste det en frodig skog med grov osp, enkelte store eiker og frodige kantkratt. Arten allèlav ble funnet på flere stammer her.

Fugl: Det ble under befaringen hørt rikelig med trivielle arter som løvsanger, gransanger, gjerdesmett, gulspurv, bokfink, blåmeis, måltrost, svarttrost, fuglekonge. Av rødlistede arter var det kun sanglerke (VU) som ble hørt, men denne var til gjengjeld hyppig forekommende og det ble hørt og observert flere individer i området. Særlig i tilknytning til jordbruksmarka i sørvest, men også fra parkeringsplassen nede på nye Plantasjen og fra selve Kirkerudhøgda.

Pattedyr: Under befaringsrundene ble elg med kalv påtruffet flere ganger i åkeren i sørvest og i kantsonene mellom åker og skog. Det ble også observert mye rådyr i området.

3.1.3 Verdivurdering

Med bakgrunn i eksisterende data og egne feltvurderinger vurderes planområdet å ha følgende betydning for naturmiljøet:

Vegetasjon og naturtyper: Verdiene i området knyttes særlig til lokaliteten med gammel granskog og elementer av sumpskog (1). Lokaliteten er tidligere trukket frem både i kommunens naturtypekartlegging og ved skogbrukets miljøkartlegging (MIS). I eget feltarbeid ble verdiene stadfestet, og som en prioritert naturtype (Lokal verdi – C) gis lokaliteten en middels verdi. Det ble under feltarbeidet i tillegg avgrenset et område med fine kantsoner i overgangen mellom skog og kulturmark. Her vokste det mye osp og enkelte store gamle eiker. Området er ikke en prioritert naturtype, men skiller seg positivt ut og vurderes til å gis en liten verdi.

Fugl: Området fremstår som relativt artsrikt med 48 arter hvorav tre arter er rødlistet: Sanglerke (VU), dverglo (NT) og fiskemåke (NT). Artsrikheten kan knyttes til fin variasjon i livsmiljøer og god tilgang på føde i de insektsrike våtområdene. Det er ikke kjent hekkelokaliteter for rovfugl i området. Det mest verdifulle området er trolig de fuktige sumpskogene øst i naturtypelokaliteten (1) og kantsonene mot kulturmarka (2) hvor verdien settes til liten-middels. Øvrige totale område (3) vurderes til å ha en liten verdi for fuglelivet.

Pattedyr: Hele planområdet er beite- og leveområde for elg og rådyr. Særlig kantsonene mellom skogen og kulturmarka gir grunnlag for gode beiter. Elg med kalv ble påtruffet her flere ganger under feltarbeidet. Området vurderes til å ha en liten verdi som beite- og leveområde for hjortevilt. Planområdet ligger for øvrig sentralt i en trekkorridor for vilt mellom kyst og innland i Follo. Det er investert mye både i veg og jernbane for å opprettholde dette trekket som vurderes til å ha stor verdi.

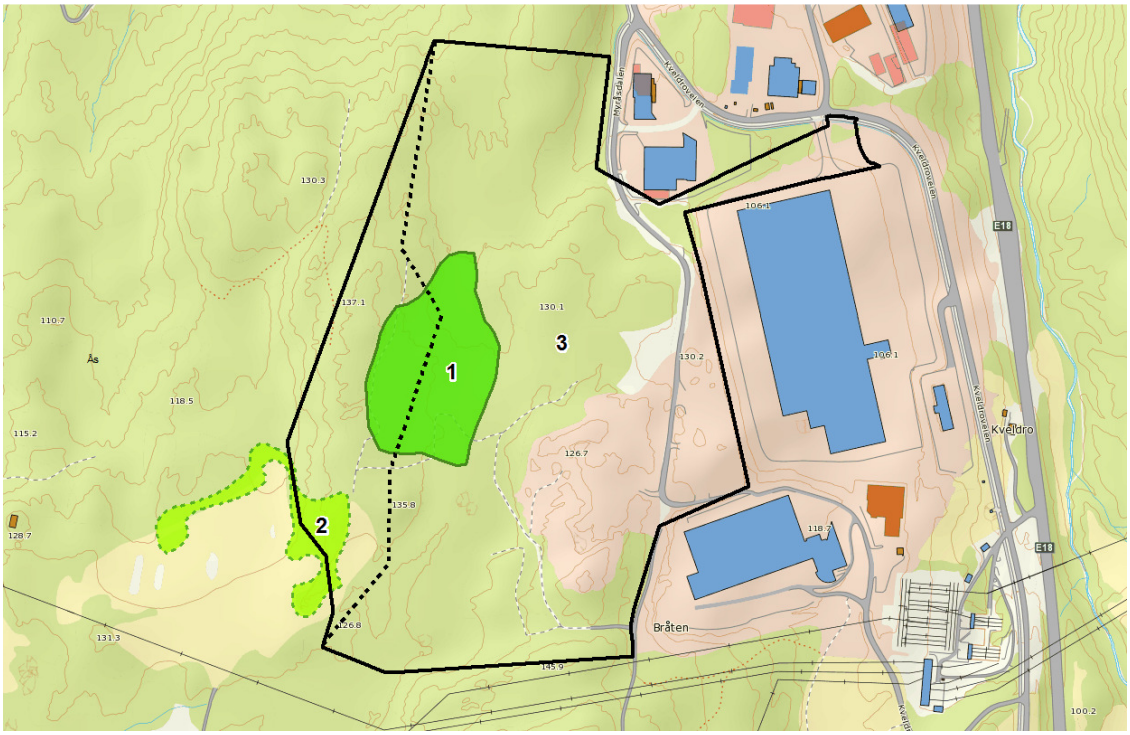

Figur 6. I planområdet ligger en prioritert naturtype i form av gammel granskog (1), fine kantsoner mellom skog og kulturmark med osp og grove eiker (2). Hele området (3) har betydning for hjortevilt og frekventeres regelmessig av gaupe. Byggegrense (stiplet).

3.2 Friluftsliv

3.2.1 Statusbeskrivelse

Planområdet
Planområdet ligger i et viktig friluftsliv- og rekreasjonsområde med nærhet til flere barnehager, skoler og befolkningssentra. Det går en rekke stier i området som knytter boligområdet Togrenda sammen med Nordby, og fra skolene og barnehagene går det stier til flere flittig benyttede turmål.

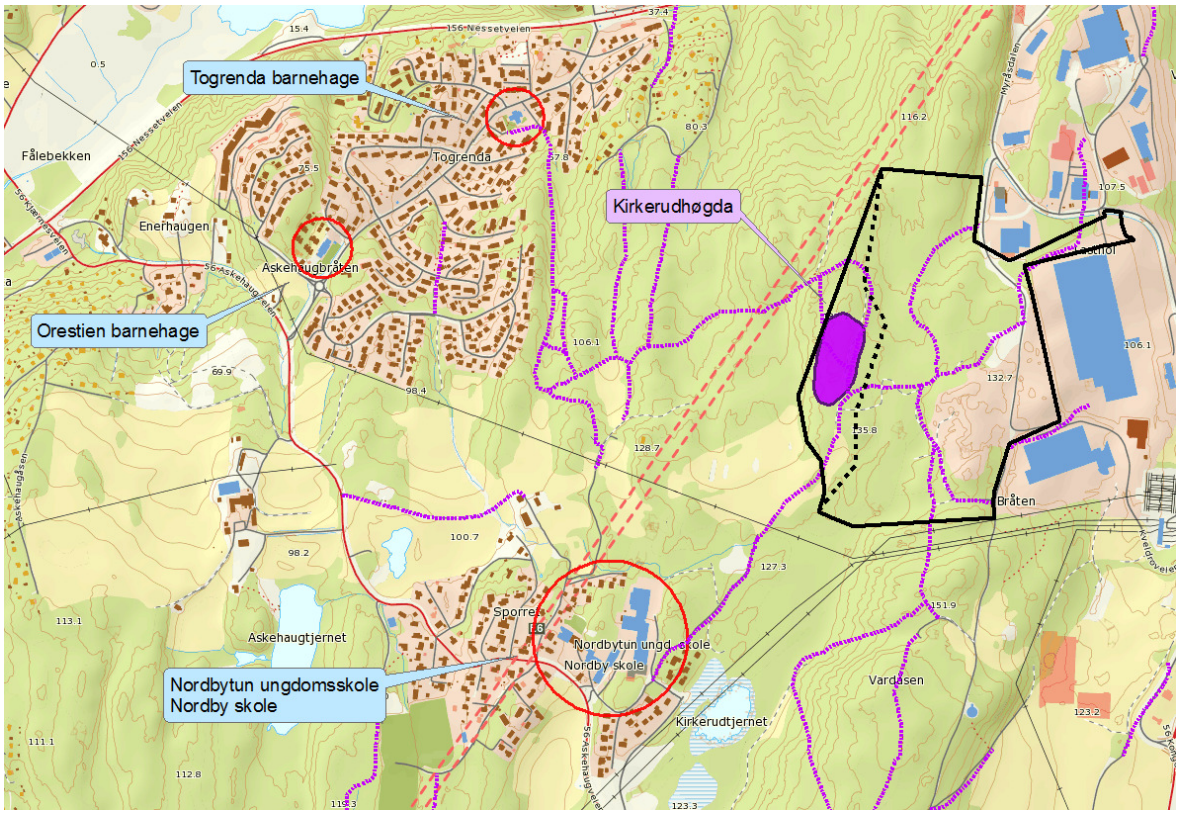

Figur 7. Planområdet ligger i et viktig friluftslivs- og rekreasjonsområde med nærhet til flere skoler, barnehager og befolkningssentra. Planavgrensningen i kartet er hentet fra opprinnelig planforslag.

Inne i planområdet ligger området Kirkerudhøgda som er en flott, lysåpen furukolle med god utsikt og flere bergnabber og klatretrær som innbyr til lek og aktivitet. Området blir særlig mye brukt av Nordby barneskole som har enkel atkomst dit via en bred, opparbeidet sti som slynger seg fint gjennom skog og kulturmark frem til kollen. Skolen har etablert en grillplass med bålpanner her. Også Togrenda barnehage og Orestien barnehage har Kirkerudhøgda som naturlig turmål og benytter området mye. Både skoler og barnehager trekker frem enkel atkomst, passe distanse og gode naturgitte forhold for lek og aktivitet som viktige faktorer for Kirkerudhøgdas popularitet.

Figur 8. Nordby barneskoles 1. klasse i munter lek på Kirkerudhøgda. Foto: Torgeir Isdahl.

Kirkerudhøgda er videre et stikryss for stier som kommer fra Nordbysiden, Togrenda og fra østsiden av planområdet. Den viktigste stien er den som kommer fra Nordby skole og krysser kulturmarka sørvest i planområdet. Denne stein er svært mye benyttet og godt opparbeidet.

Det kommer flere stier inn i området fra øst som leder inn mot et stikryss midt inne i planområdet. Den kanskje viktigste inngangsporten er fra Bråten, men også de to nordlige stiene inn fra veien gjennom industriområdet er noe benyttet. Disse stiene benyttes både til turgåing, trening og ridning.

I høringsrunden av opprinnelig planforslag blir det av flere høringsparter pekt på en mye brukt turvei mellom vanntårnet ved Nordby og den nye sykkelveien som går fra ned Myråsdalen mot Sjøskogen og Vinterbrosenteret. Denne forbindelsen ble ikke vektlagt i konsekvensutredningen av den grunn at vei da var, og fremdeles er, avstengt av sikringsgjerder rundt massetaket/anleggsområdet som veien går igjennom. Turveien later likevel til å bli benyttet relativt mye, og under befaringen på sporsnø i februar 2016 var det en del spor på veien.

Influensområdet
I planområdets influenssone finnes det flere velkjente og mye benyttede friluftslivsområder. Et av disse er Vardåsen, som er det beste utkikksområdet i denne delen av Follo. Det er etablert en natursti på vei opp til toppen med informasjon om så vel kulturminner som dyreliv. Vardåsen innehar mange av de samme kvalitetene som Kirkerudhøgda og overgår denne i utsikt. Vardåsen har atkomst fra flere retninger, men i samtale med Nordby skole og barnehagene kommer det frem at turen opp både er kronglete og hard, og at turene hit vanligvis begrenser seg til en i året. Barnehagene benyttet helst transportmidler for å få barna helt opp hit.

Figur 9. Utsikten fra Vardåsen, Nordbystien til Vardåsen.

3.2.2 Verdivurdering

Planområdet
Kirkerudhøgda er et lokalt viktig friluftslivsområde. Høy bruksfrekvens, god tilrettelegging og egnethet for lek og aktiviteter, samt lett tilgjengelighet fra skoler/barnehager og boligområder gjør at området vurderes å ha stor verdi.

Hele skogområdet har en stor verdi som tur- og rekreasjonsområde og dagens stisystem sikrer enkel tilgang til område både fra nordbysiden, Togrenda og Vinterbro næringsområde. Turveien mellom vanntårnet ved Nordby og den nye sykkelveien som går fra ned Myråsdalen mot Sjøskogen og Vinterbrosenteret later til å ha en betydning som ferdselsåre mellom Nordby og Sjøskogen og Vinterbrosenteret.

Influensområdet
Vardåsen er det mest kjente og mest besøkte utkikkspunktet i denne delen av Ås kommune. Som nærturområde for skolene og barnehagene i området er derimot atkomsten relativt tungvinn, og bruksfrekvensen er derfor lavere enn på Kirkerudhøgda, men områdets opplevelseskvaliteter, kunnskapsverdi, tilrettelegging og egnethet for friluftsliv gjør imidlertid at verdien vurderes som stor.

3.3 Landbruk og naturressurser

Planområdet består i dag i all hovedsak av skog. Dominerende treslag er gran og furu, og boniteten i området er overveiende god med ca. like andeler middels og høy bonitet. Skogen i området er av varierende alder med gammel skog, hogstflater og tett ungskog. En større del av den gamle granskogen på høy bonitet er trukket frem i MIS-kartleggingen, og vil derfor ikke være aktuell for hogst i denne skogbruksplanperioden. Tilgjengeligheten til skogen er god med enkel atkomst til det meste av skogressursen. Skogressursen i området vurderes til å være av middels verdi. Det er etter en tidlig grensejustering ikke dyrket mark innenfor plangrensen.

Det berørte området inngår som tellende areal for kvoter for elg og rådyr. Minsteareal for elg og rådyr er henholdsvis 2000 og 300 dekar (i 2014). Arealet av byggesonen er i overkant av 200 dekar. Området vurderes til å ha en liten verdi for utmarksinteresser.

Det foregår i planområdet i dag et uttak av stein samt mellomlagring og sortering av masser. Det foreligger ingen opplysninger i NGUs baser for mineralressurser eller grus og pukk om dette området. Aktiviteten er derfor snarere for en tilrettelegging av tomter å regne. I samtaler med driftsoperatøren kom det frem at steinen som ble tatt ut stort sett var av dårlig kvalitet. Områdets verdi for grus, pukk og mineralressurser vurderes til å være liten.

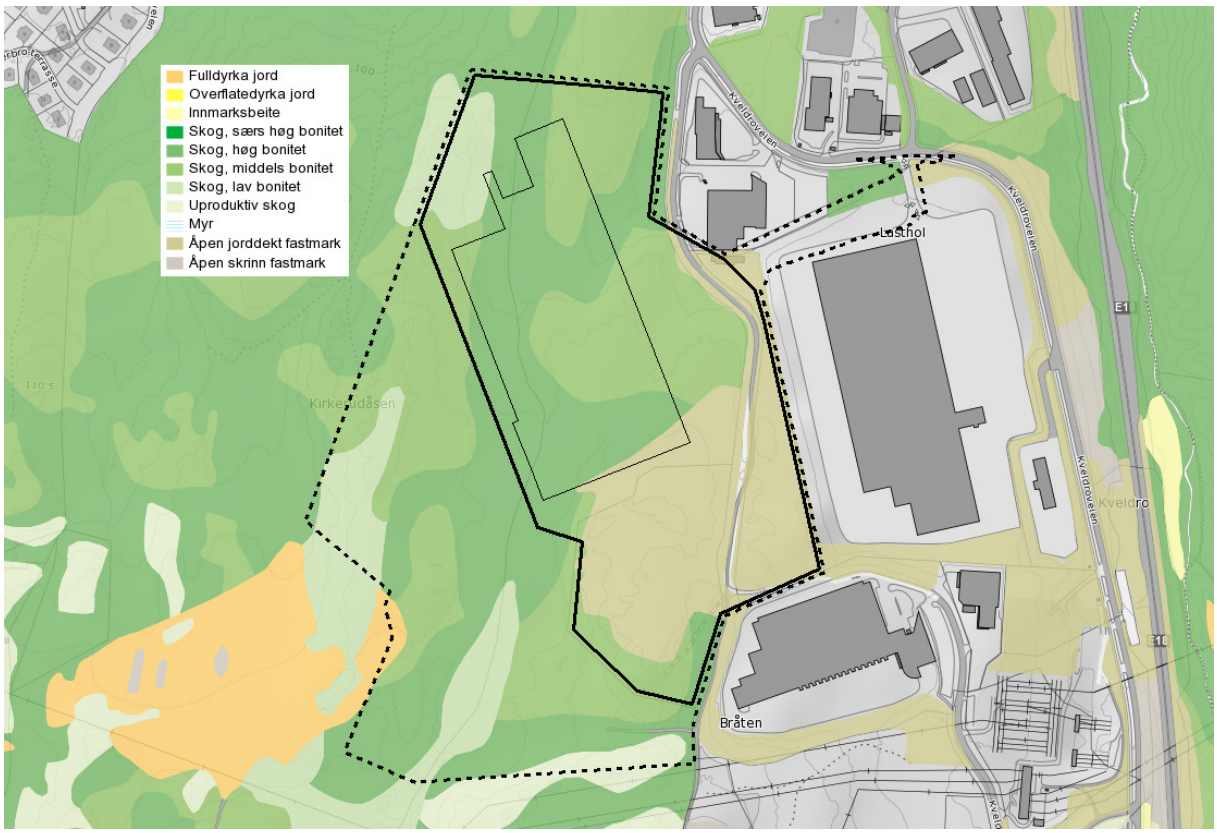

Figur 10. Digitalt markslagskart for planområdet viser at området i dag hovedsakelig består av barskog på middels og høy bonitet. Jordbruksområdene i sørvest vil ikke bli berørt av tiltaket. Plangrense (sort stiplet), byggegrense (sort tykk) og omriss planlagt bygg (sort tynn) er hentet fra justert planforslag. Kilde: Skog og Landskap.

4 Konsekvensutredning av høringsforslaget

4.1 Naturmiljø

Vegetasjon og naturtyper: Tiltaket vil medføre at store og verdifulle deler av en lokalitet med den prioriterte naturtypen med gammelskog (1) går tapt, se Figur 6. Den fine kantvegetasjonen i sørvest (2) vil ikke bli direkte berørt og vil kunne beholde sine vegetative verdier dersom inngrepene ikke går ut over foreslåtte byggegrenser. Samlet sett vurderes omfanget som middels negativt. Sett i sammenheng med verdien, vurdert som liten til middels, vurderes konsekvensen som **liten til middels negativ.**

Fugl: Det mest verdifulle fugleområdet i planområdet, den østlige delen av gammelskogen (1) vil gå tapt. Dette vil ha betydning for næringstilgangen i området og tapet av fuktområdet kan også medføre en reduksjon i antall arter og individer som benytter området. Justeringene av grensene slik at de fine kantsonene mot dyrket mark ikke blir berørt er med på å redusere konsekvensene. Omfanget vurderes som middels negativt, og gitt verdien, vurdert som liten til middels, settes konsekvensen til **liten til middels negativ.**

Pattedyr: Tiltaket vil medføre nedbygging av relativt marginale beiteområder for elg og rådyr. Bevaringen av kantsonene mot dyrket mark reduserer de negative effektene. Utbyggingen av Vinterbro næringsområde vil imidlertid kunne påvirke viltets trekkmuligheter i området. Det er følgelig svært viktig at trekkpassasjene sør og nord for tiltaksområdet opprettholdes. Det bør ikke gjerdes mer enn strengt tatt nødvendig i området for å sikre dyrene passasje. Bratte skrenter og andre fall-feller for dyrene bør sikres forsvarlig. Tiltaket vurderes i sum til å ha et lite til middels negativt omfang for hjortevilt og gaupe. Sett i sammenheng med en liten til middels verdi, vurderes også konsekvensen som **liten til middels negativ.**

4.2 Friluftsliv

Kirkerudhøgda vil ikke bli direkte berørt av utbyggingen, og en planlagt vegetasjonssone på 30 meter mellom utbyggingsområdet og turområdet vil redusere de visuelle virkningene av bygningsmassen. Området vil likevel bli noe visuelt preget, hvilket kan redusere opplevelsen av skog og villmark. Omfanget vurderes som middels negativt. Sett i sammenheng med områdets store verdi vurderes også konsekvensen som **middels negativ.**

Utbyggingen vil ikke hindre ferdsel på de viktigste stiene fra Nordby skole og Togrenda, og den begrensede trafikken på stiene fra øst kan trolig sluses igjennom utbyggingsområdet. Som følge av plantilpasninger vil stisystemet i liten grad bli visuelt påvirket av utbyggingen. Omfanget vurderes som lite negativt for stiene i området, og sett i sammenheng med deres store verdi vurderes konsekvensen som **liten til middels negativ.**

I høringsrunden av konsekvensutredningen ble det pekt på at utbyggingen ville avskjære en mye brukt turvei mellom vanntårnet ved Nordby og den nye sykkelveien fra Myråsdalen mot Sjøskogen og Vinterbrosenteret. Denne forbindelsen ble ikke vektlagt i konsekvensutredningen av den grunn at

veien da var, og fremdeles er, avstengt av sikringsgjerder rundt massetaket/anleggsområdet som veien går igjennom. Det vises til kap. 5 for nærmere omtale av konsekvensene for forbindelsen.

Utsikten fra Vardåsen vil bli påvirket av de store byggene som er planlagt oppført, og endringen av landskapet vil kunne ha en liten negativ effekt på utsiktspunktets opplevelsesverdi. Omfanget vurderes som lite negativt og gitt den store verdien vurderes konsekvensen som **liten til middels negativ**.

4.3 Landbruk og naturressurser

Jord- og skogbruk. Det er i detaljplanleggingen av tiltaket satt som en forutsetning at ikke fulldyrket mark skulle gå tapt. Omfang og konsekvens for jordbruket vil følgelig være **ubetydelig**. Ca. 170 dekar med produktiv skog vil imidlertid gå tapt. Dette er et relativt betydelig areal i Follo-målestokk og omfanget settes til middels negativt. Sett i sammenheng ved verdien på det tapte arealet, vurdert som middels, vil også konsekvensen være **middels negativ.**

Utmarksressurser. Dersom de nedbygde arealene trekkes fra grunneiers tellende areal for tildeling av fellingstillatelser for elg og rådyr, kan utbyggingen i verste fall medføre tap av fellingslisenser og følgelig tap av inntekter ved utleie av jakt. Da berørt areal er ca. 200 dekar er det mindre sannsynlig at tildelingen vil bli påvirket av tiltaket. For utøvelsen av jakt vil det trolig være mulig å felle tildelte kvoter i resterende områder rundt planområdet. Omfang og konsekvens for utmarksressurser vurderes på den bakgrunn som **liten negativ.**

Mineralressurser. For grus, pukk og mineralressurser vil ikke bygningsmassen legge beslag på ressurser som i fremtiden kunne vært utnyttet. Omfang og konsekvens settes følgelig til **ubetydelig.**

5 Konsekvensutredning revidert planforslag

5.1 Revidert planforslag

Utbygger har etter konsekvensutredningen av opprinnelig høringsforslag, innspill fra lokale krefter og innspill fra kommunestyret i Ås kommune valgt å legge frem en revidert planløsning for Vinterbro næringsområde. Revidert løsning innebærer i korte trekk følgende endringer:

- Næringsområdet innsnevres i vest og sør, slik at inngrepene i natur- og friluftsområdene blir redusert. Som en følge av dette blir bygget noe høyere for å tilfredsstille kravet til lagerareal. Den høyeste delen av hovedlageret vil få en gesimshøyde på kote 146, mot kote 139 i det opprinnelige planforslaget.

- Resterende skogs- og naturområder innenfor planavgrensningen erverves av utbygger og reguleres til friområde for å sikre skogen som friluftsområde og vegetasjonsskjerm mellom næringsbygg og Kirkerudhøgda.

- En gjennomgående gang- sykkelvei blir innarbeidet i reguleringsplanen. Denne sikrer en tverrforbindelse mellom veien fra vanntårnet og eksisterende sykkelvei ned Myråsdalen. Veien legges på en kort strekning i kulvert under ny atkomstvei til sentrallageret

- Det etableres en ny sti fra Kirkerudhøgda til utkikkspunkt nord for planområdet. Stien legges slik at det i liten grad blir innsyn til næringsområdet

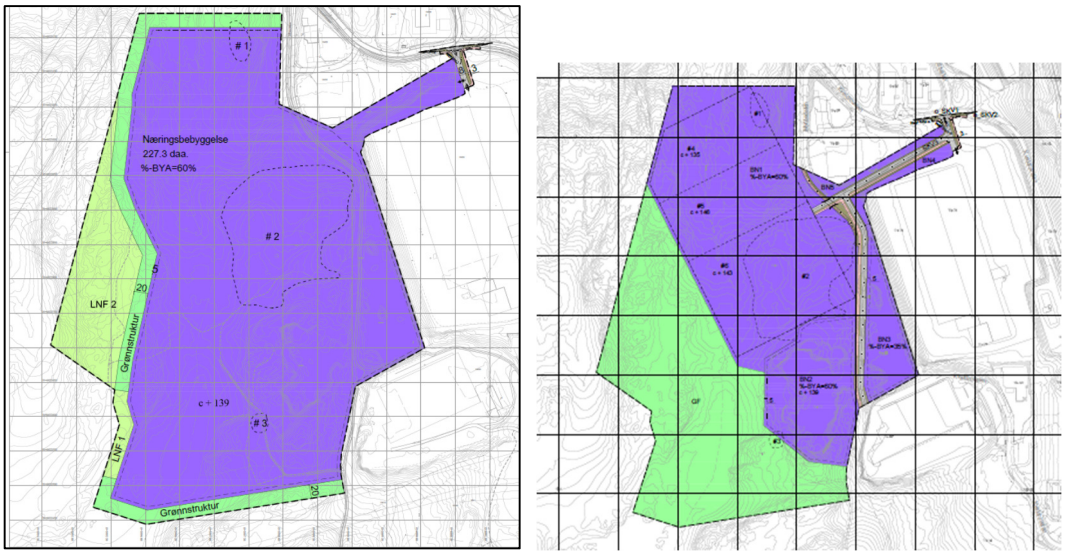

Figur 11. Planforslag til 1. gangs behandling og justert planforslag med redusert utbyggingsområde, sikrede friluftsområder og sammenhengende gang sykkelsti gjennom området.

5.2 Endring i konsekvenser for naturmiljø

Det endrete planforslaget vil redusere de negative konsekvensene for naturmiljøet. I opprinnelig planforslag ble det meste av gammelskogen innenfor plangrensen liggende i planlagt utbyggingsområde. I revidert forslag vil 2/3 av området bli liggende utenfor byggegrensen og vil dertil sikres som friområde. I bestemmelsene for friområdet stilles det krav om at området skogs- og naturpreg skal bevares. Det påpekes likevel at de kanskje mest verdifulle delene av området, skogen med sumppreg i nordøst, likevel vil gå tapt.

For fugl og pattedyr vurderes justeringen å være av mindre betydning. Reduksjonen av utbyggingsområdet i sør vil likevel gi en noe bedre passasjemulighet for trekkende vilt gjennom området.

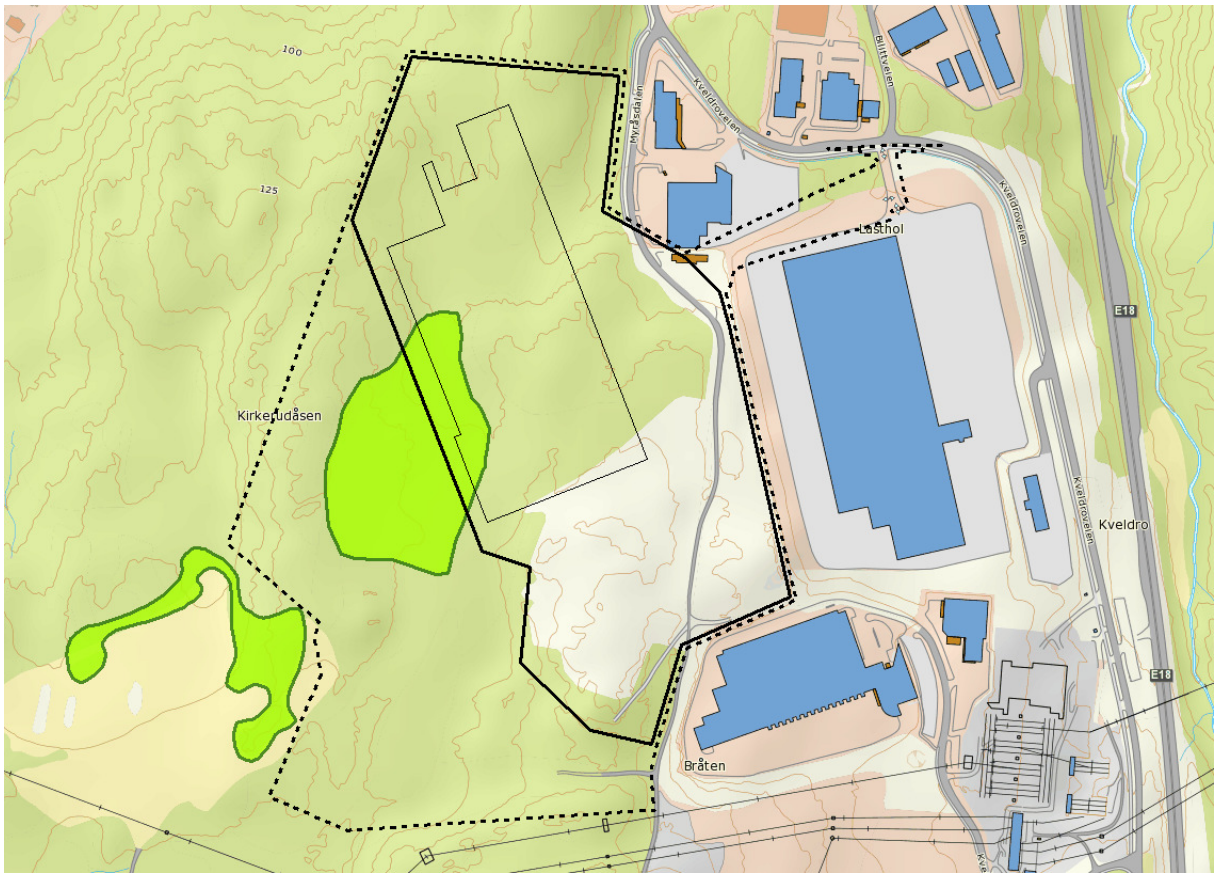

Figur 12. I revidert planforslag vil 2/3 av det verdifulle gammelskogsområdet bli bevart og regulert til friområde med bestemmelser om at skogs- og naturpreget skal bevares.

Tabell 1. Sammenstilling av konsekvensgrader for opprinnelig- og revidert planforslag.

	Opprinnelig plan	Revidert plan
Vegetasjon og naturtyper	Lite-Middels negativ	Liten negativ
Fugleliv	Liten negativ	Liten negativ
Pattedyr	Lite- middels negativ	Liten- middels negativ

5.3 Endring i konsekvenser for friluftsliv

I den opprinnelige konsekvensutredningen veide hensynet til Kirkerudhøgda tungt, da dette både er et viktig område for friluftslivsutøvere og et populært nærturområde for skoler og barnehager. En planlagt vegetasjonssone på 30 meter mellom utbyggingsområdet og turområdet ble vurdert til å redusere de visuelle virkningene av bygningsmassen, men sett i sammenheng med områdets store verdi ble konsekvensgraden likevel satt til middels negativt.

Revidert planløsning begrenser utbyggingsarealene i sørøst betraktelig. I nord, hvor vegetasjons-bremmen mellom bygg og friluftsområde var smalest, vil revidert planløsning medføre at avstanden mellom bygg og Kirkerudhøgda øker med ca. 20 meter. Slik planen nå foreligger vil det minimum være en vegetasjonsbrem på minst 50 meter her. Da beskaffenheten på skogen mellom friluftsområdet og utbyggingsområdet vil være helt avgjørende for skjermingseffektene har utbygger valgt å erverve hele dette området og omregulere det fra LNF-område til friområde. Med dette grepet sikrer man at skogen ikke blir hugget. Med bevaring av minimum 50 meter skog vil man, til tross for noe trefall og skogdød langs skjæringskanten ned mot bygget, beholde en solid vegetasjonsbrem mellom bygget og friluftsområdet.

Innsnevringen av grunnarealet på bygget ønsker utbygger å avbøte ved å heve deler av bygget. I praksis vil deler av bygget bli syv meter høyere enn opprinnelig, og vil med dette rage opptil 18 meter over terreng og toppskjæring. Dette vil ha betydning for fjernvirkningen av bygget, men da skogbremmen mellom Kirkerudhøgda og bygget trolig hindrer direkte innsyn, med relativt tett skog med trær opp mot 25 meter høyde, vurderes likevel justeringen å medføre en forbedring. Økt avstand til bygget vil også gjøre vissheten om byggets eksistens noe mindre påtrengende. I sum vurderes den reviderte planen å redusere de negative konsekvensene for nærmiljø og friluftsliv. For selve Kirkerudhøgda vurderes omfanget vurderes som middels til lite negativt og konsekvensen følgelig som **middels til liten negativ**.

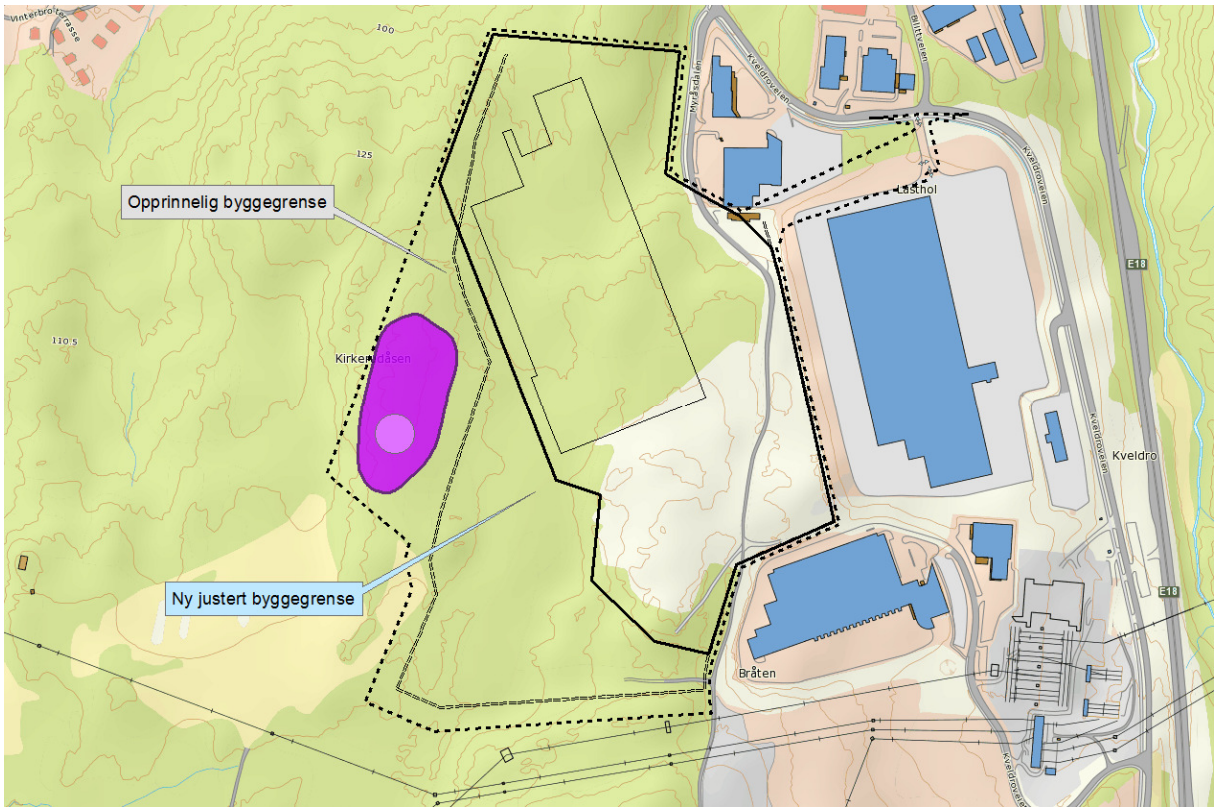

Figur 13. Justert byggegrense sikrer i sørøst en betydelig større avstand til næringsbygget. I nord vil justeringen sikre ca. 20 meter ekstra vegetasjonsbrem sett i forhold til opprinnelig forslag. Avstanden fra bålplassen på Kirkerudhøgda (rosa) til næringsbygget vil nå være ca. 140 meter med til dels høyreist skog.

Figur 14. Skogen mellom Kirkerudhøgda og næringsområdet består av relativt tett flersjiktet blandingsskog. Høy bartre-andel gjør at skogen også om vinteren vil gi relativt god skjermingseffekt. I bildet er det svært grovt markert inn en blå vegg som illustrasjon.

I høringsrunden av konsekvensutredningen ble det pekt på at utbyggingen ville avskjære en mye brukt turvei mellom vanntårnet ved Nordby og den nye sykkelveien fra Myråsdalen mot Sjøskogen og Vinterbrosenteret. Utbygger har nå innarbeidet denne veien som en permanent gang- og sykkelvei gjennom hele planområdet som kobles på eksisterende sykkelvei nedover Myråsdalen. På en kort strekning vil sykkelveien legges i en kulvert under ny atkomstvei til sentrallageret før den kommer opp og følger dagens vei videre mot vanntårnet. Denne løsningen vurderes som god. Den medfører ingen unødvendig forlengelse av sykkelstrekningen og vil ikke komme i konflikt med trafikk tilknyttet næringsområdet.

Turveien er i dag tidvis avstengt da massetaket veien krysser er inngjerdet og låst med port ettermiddager og helger. Dagens løsning med ferdsel gjennom området er ei heller trygg da gående og syklende må tråkle seg igjennom et dårlig sikret anleggsområde. De planlagte tiltakene med planskilt gang- og sykkelvei vurderes som en klar forbedring fra dagens tilstand og konsekvensen av dette tiltaket vurderes som **liten positiv**.

Figur 15. I justert planforslag er det regulert inn en permanent gang- og sykkelvei gjennom området som kobler eksisterende sykkelvei opp Myråsdalen sammen med veien videre mot vanntårnet og Nordby kirke. På en kort strekning (blåstiplet) vil sykkelveien gå i kulvert.

Som beskrevet i konsekvensutredningen av den opprinnelige planen vil utbyggingen berøre populære frilufts- og rekreasjonsområder. I denne rapporten ble det påpekt at de viktigste ferdselsårene og stiene i vest; blant annet mellom Togrenda og Nordby og fra Nordby til Kirkerudåsen ikke ble berørt. Derimot ville stiene fra øst i større grad bli påvirket, og det ble pekt på et behov for å sikre atkomst fra denne siden.

I det reviderte planforslaget har man ved å redusere utbyggingsarealet i sør sørget for at den kanskje viktigste inngangsporten fra øst, vei inn fra Bråten, blir bevart. Denne stien vil på en kortere strekning komme tett inn mot lagerbygget, men vil ellers trolig være mindre påvirket av utbyggingen. En ulempe ved å kun ha denne inngangsporten inn i området, er at gående fra Vinterbrosiden må gå noe lengere for å komme seg inn i skogen (400-600 m lengre langs vei).

Utbygger har sett på ulike tiltak for å kompensere inngrepene i stinettet. Det er nå besluttet å anlegge en ny sti som går fra eksisterende stinett ved Kirkerudhøgda, rundt næringsområdet og frem til utkikkspunktet på Furukollen (se kart). Denne traseen har blitt befart i felt og later til å kunne bli et positivt tilskudd til dagens stinett. Det var en målsetning å føre denne nye stien ned til Myråsdalen for å sikre en inngangsport fra nordøst, men denne stien vil trolig bli bratt og lite egnet.

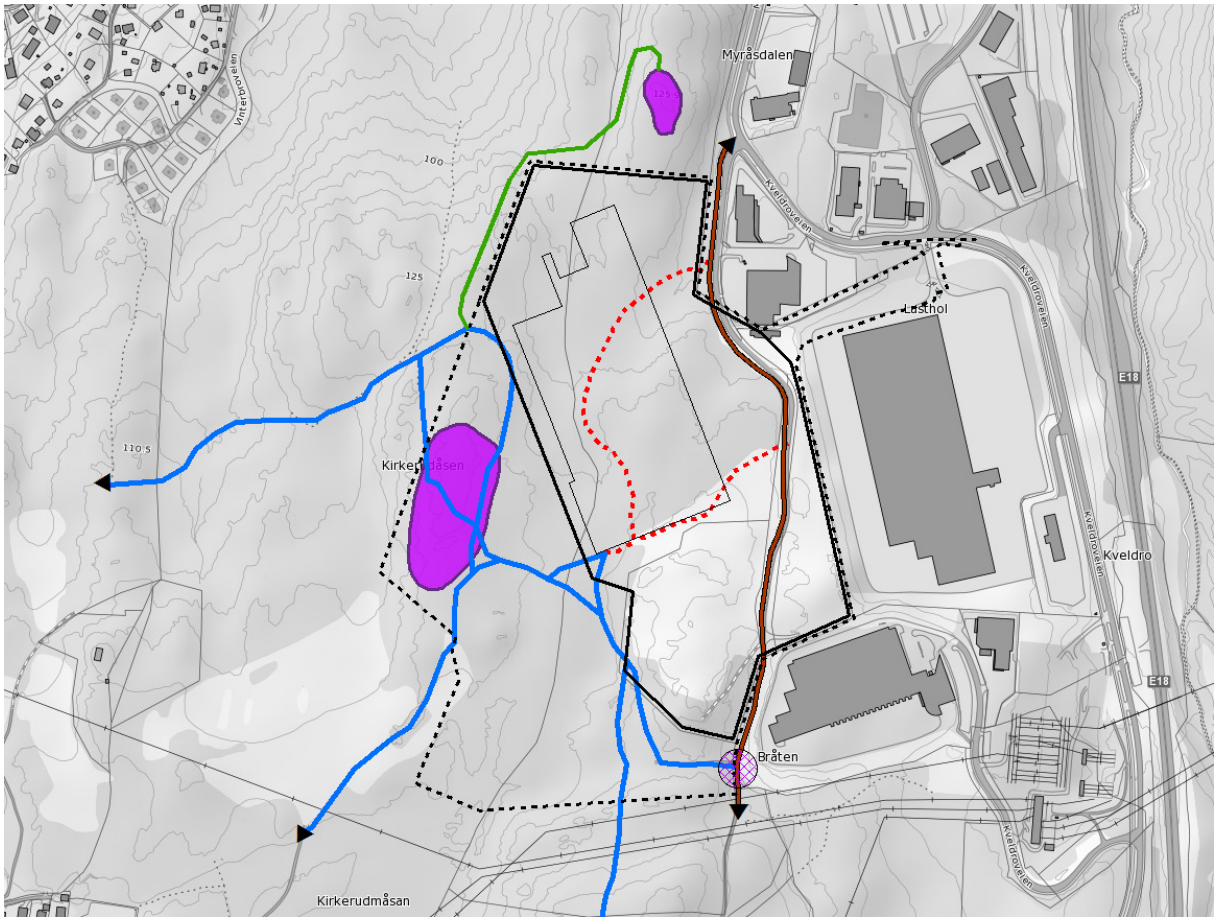

Figur 16. Den justerte planen vil fremdeles medføre at to stier i det nordøstlige delen av planområdet utgår (rød stiplet), men det reduserte utbyggingsområdet i sør gjør at den viktige inngangsporten til turområdet fra øst ved Bråten (skravert sirkel) består. Utbygger ønsker videre å etablere en erstatningssti (grønn) fra eksisterende stinett og opp til utkikkspunktet på Furuåsen (rose område i nord) og regulere inn en gjennomgående gang- og sykkelvei (brun).

Omfanget av den reviderte utbyggingsløsningen vurderes som noe bedre enn opprinnelig planløsning, og sammen med sikringen av området som friområde, opparbeidelse av en ny, kompenserende sti til Furukollen og regulert gjennomgående turvei vurderes omfanget å være lite negativt og konsekvensen **liten negativ**.

I planområdets influenssone er det særlig Vardåsen som har verdi som turmål og utkikkspunkt. I konsekvensutredningen av opprinnelig planforslag ble konsekvensen vurdert som liten til middels negativ da det ble antatt at lagerbyggene ville være synlige fra utkikkspunktet. Visuell fjernvirkning blir nå behandlet i en egen utredning og det henvises til denne for illustrasjoner og vurdering av synlighet.

Tabell 2. Sammenstilling av konsekvensgrader for opprinnelig- og revidert planforslag.

	Opprinnelig plan	Revidert plan
Kirkerudhøgda	Middels negativ	Middels til liten negativ
Stier og turvei	Liten til middels negativ	Liten negativ
Influensområdet	Liten til middels negativ	(hentes fra fjernvirkning)

5.4 Endring i konsekvenser for landbruk og naturressurser

Underveis i prosessen med utarbeidelse av det opprinnelige planforslaget ble grensene justert slik at jordbruksarealene ble unngått. Konsekvensene for landbruket ble derfor knyttet til beslag av skogbruksareal. I revidert planforslag begrenses utbyggingsområdet, men da de frigitte arealene blir regulert til friområde med forbud mot hogst vil ikke justeringen medføre noen endring i konsekvensgrader for dette temaet.

Tabell 3. Sammenstilling av konsekvensgrader for opprinnelig- og revidert planforslag.

	Opprinnelig plan	Revidert plan
Skogbruk	Middels negativ	Middels negativ
Jordbruk	Ubetydelig	Ubetydelig
Utmarksressurser	Liten negativ	Liten negativ
Mineralressurser	Ubetydelig	Ubetydelig

6 Kilder

6.1 Internett

Artsdatabanken http://artskart.artsdatabanken.no

Naturbase http://www.miljødirektoratet.no/no/Tjenester-og-verktoy/Database/Naturbase/

Berggrunnsgeologidatabasen. www.ngu.no/kart/bg250

Nasjonal løsmassedatabase. www.ngu.no/kart/losmasse

Scandlynx gaupesporing. http://www.dyreposisjoner.no/

6.2 Litteratur

Direktoratet for naturforvaltning. (2007). DN håndbok 13 - Kartlegging av naturtyper - verdsetting av biologisk mangfold. Direktoratet for naturforvaltning.

Henriksen. S. og Hilmo. O. (red). 2015. Norsk Rødliste for arter. Artsdatabanken. Norge

Statens vegvesen. (2014). Håndbok V712 - Konsekvensanalyser. Statens vegvesen.

Brattli, H. 2008. Undersøkelse av naturtyper og botaniske mangfold ved Vinterbro, Ås kommune. Oppdragsrapport Skog og landskap. 23s.

Hofton, T.H. 2004. Biologiske verdier i Pollen NØ (Nybråten) i Ås kommune, Akershus. Siste Sjanse-notat 2004: 16: 1-12.

Blindheim, T. & Olsen, K.M. 2005. Oppdatering av naturtypekartet i Ås kommune. Siste sjanse notat 2005: 7: 1-9.

Bratli, H. 2000. Biologisk mangfold i Ås kommune. Norsk Inst. Jord- Skogkartlegging Rapp. 2000:5: 1-62.

6.3 Personlige meddelelser

Scandlynx v/ Jon Odden

Orestien Barnehage

Togrenda barnehage

Nordby barneskole

Nordbytun ungdomsskole

Fylkesmannen i Oslo og Akershus v/ Asle Stokkereit